

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยที่ ๑ แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม

พุทธสาวก พุทธสาวิกา
และชาวพุทธตัวอย่าง (๓)

ครูผู้สอน ครูวรัญญา แองสาย

พุทธสาวก พุทธสาวิกา
และชาวพุทธตัวอย่าง (๓)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุประเด็นสำคัญของชาวพุทธ
ตัวอย่างจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๒. วิเคราะห์คุณธรรมจากเรื่องราวของ
ชาวพุทธตัวอย่างและเสนอแนวทางการ
นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๓. เห็นประโยชน์ของการนำข้อคิดจาก
เรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างไปใช้ในการ
ดำเนินชีวิต

คำถามชวนคิด

จากการศึกษาพุทธสาวก พุทธสาวิกา และชาดก
ในบทเรียนที่ผ่านมา นักเรียนคิดว่า
คุณธรรมหรือข้อคิดใดที่นักเรียนคิดว่าสามารถ
นำมาปรับใช้ได้ดีที่สุดในที่สุด เพราะเหตุใด

ชาวพุทธตัวอย่าง

หม่อมเจ้าหญิง พูนพิศมัย ดิศกุล

ภาพจาก https://dhammaforlearner.blogspot.com/2021/08/blog-post.html?utm_source=chatgpt.com

พระประวัตติ

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิษกุล

เป็นพระราชธิดาในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และหม่อมเจ็อย
ประสูติเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๓๘

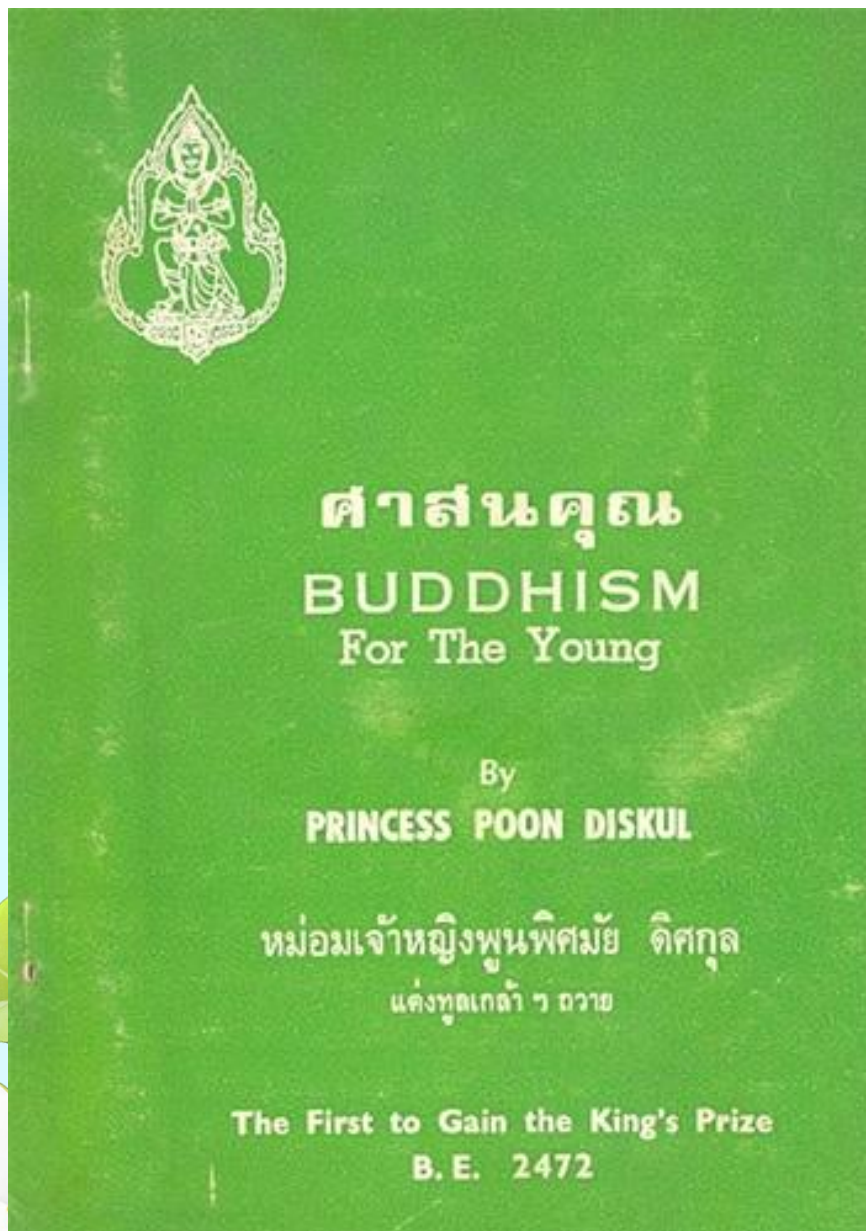
พระประวัตี

พระองค์เป็นผู้มีความสนพระทัยใน
พระพุทธศาสนา ทรงมีความรู้ในพระพุทธศาสนา
อย่างลึกซึ้ง ทรงศึกษาภาษาบาลีจากสมเด็จพระ
พุทธโฆษาจารย์ วัดเทพศิรินทราวาส
พระองค์จึงทรงได้รับเชิญเป็นผู้บรรยายเกี่ยวกับ
พระพุทธศาสนาทั้งในประเทศ
และต่างประเทศ

การส่งเสริมพระพุทธศาสนา

ทรงรับเป็นที่ปรึกษาของชมรมพุทธศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและทรงเป็นที่ปรึกษาของ
ชมรมพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ได้ทรงแสดงปาฐกถาตามหน่วยงานต่าง ๆ
ทั่วราชอาณาจักร ได้รับความชื่นชมจากประชาชน
ทั่วไปว่าทรงเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับ
พระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง

กรณียกิจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล ได้ทรงนิพนธ์หนังสือไว้หลากหลาย ซึ่งล้วนเป็นผลงานที่ทรงคุณค่ายิ่ง โดยเฉพาะด้านพระพุทธศาสนา เช่น **“ศาสนาคุณ”** หนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็กที่ได้รับพระราชทานรางวัลที่ ๑ ในการประกวดจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

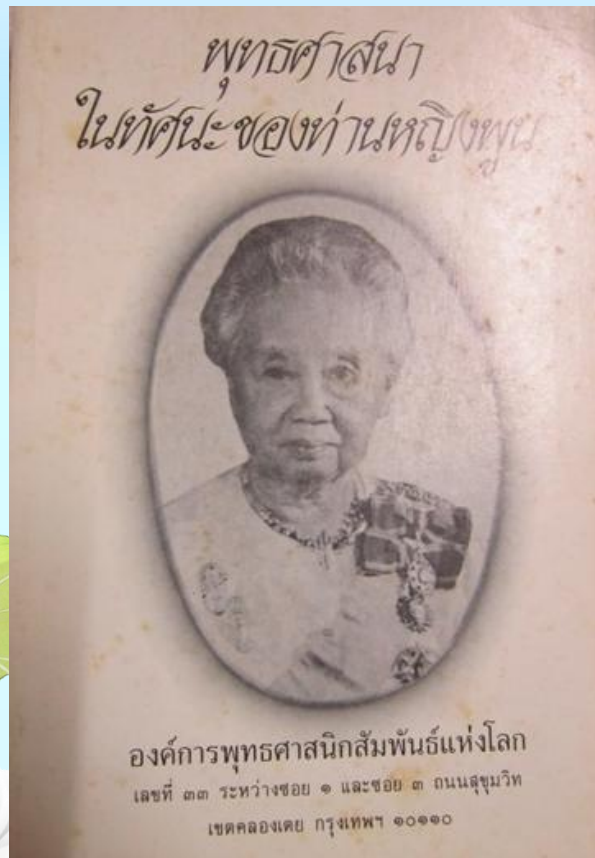
กรณียกิจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

ผลงานที่สำคัญของหม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัย ดิศกุล คือ ทรงร่วมเป็นคณะผู้แทนประเทศไทยไปประชุมก่อตั้งองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (พ.ส.ล.) ที่กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ทรงได้รับเลือกตั้งให้เป็น รองประธานองค์การ พ.ส.ล.

ต่อมาในการประชุมครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๐๗ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ทรงดำรงตำแหน่งประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก พร้อมทั้งได้ย้ายสำนักงานใหญ่มายังประเทศไทยอย่างเป็นทางการถาวร

กรณียกิจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

ประเพณีไทย

หม่อมเจ้าหญิง มุมนิพนธ์ ดิศกุล
นิพนธ์

พลุ สุวรรณเวช

พิมพ์เป็นอนุสรณ์งานฉลองและบรรจุอุทิศ

390.0593 นางมาลี สุวรรณเวช (พิมพ์)
พ ๑๕๑

ณ วัดราชบพิธ

วันเสาร์ที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓

กรณียกิจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

ผลงานประพันธ์ด้านวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์
อาทิ นิพนธ์เรื่อง “ประเพณีไทย” เป็นเรื่องเกี่ยวกับ
ชีวิตของคนไทย ตั้งแต่การทำขวัญ โกงจุก บวชเณร
บวชพระ แต่งงาน จนถึงพิธีเกี่ยวกับศพและการเผาศพ
เรื่องเกี่ยวกับท่องเที่ยว ที่ทรงนิพนธ์ไว้ ทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๑. ความเสียสละ ทรงอุทิศเวลา แรงกาย และความรู้เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีได้หวังสิ่งตอบแทน

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๒. ความวิริยะอุตสาหะ ทรงไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ทรงบรรยายและนิพนธ์งานเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องหลายปี

ภาพจาก https://dhammaforlearner.blogspot.com/2021/08/blog-post.html?utm_source=chatgpt.com

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๓. ความเมตตา ทรงห่วงใยเยาวชน
และสังคม ทรงเป็นที่ปรึกษาให้ความรู้
ทางธรรมะแก่กลุ่มพุทธศาสน์และ
นักศึกษาหลายแห่ง

ภาพจาก https://dhammaforlearner.blogspot.com/2021/08/blog-post.html?utm_source=chatgpt.com

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๔. ความรอบรู้ ทรงศึกษาลึกซึ้งใน
หลักธรรมและสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่น
เข้าใจได้ง่าย เป็นแบบอย่างของผู้รู้
ที่ใช้ปัญญาเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๕. ความเป็นผู้นำที่ดี ทรงดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์กรพระพุทธศาสนา เช่น อุปนายกพุทธสมาคม และประธาน พ.ส.ล. ด้วยความซื่อสัตย์และมุ่งมั่น

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๖. ความเคารพและศรัทธาใน
พระพุทธศาสนา ทรงปฏิบัติตนตาม
หลักธรรมและเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ด้วยความเลื่อมใสอย่างจริงจัง

ภาพจาก https://dhammaforlearner.blogspot.com/2021/08/blog-post.html?utm_source=chatgpt.com

กิจกรรม

“สืบค้นข้อมูล”

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล

คำอธิบายกิจกรรม

สืบค้นข้อมูลของ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัย ดิศกุล จากอินเทอร์เน็ตและหนังสือ
ประเด็นสำคัญในการสืบค้นลงในใบงานที่ ๘ ได้แก่

- การเป็นผู้บรรยายความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในมหาวิทยาลัยชานพรานซิสโก
เป็นเวลา ๑ ปี
- เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มพุทธศาสน์
- ทรงนิพนธ์หนังสือ ศาสนคุณ
- ทรงเป็นกรรมการบริหารและอุปนายกของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ทรงดำรงตำแหน่ง ประธานองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก (พ.ส.ล.)

ใบงานที่ ๘

เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกา
และชาวพุทธตัวอย่าง (๓)

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบงานที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตนสู่ความงอกงาม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง พุทธสาวก พุทธสาวิกาและชาวพุทธตัวอย่าง (๓)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลของชาวพุทธตัวอย่างจากอินเทอร์เน็ตหรือหนังสือ จากนั้นตอบในประเด็นคำถาม ดังนี้

- ชื่อชาวพุทธตัวอย่าง :
- ประวัติความเป็นมาเบื้องต้นของชาวพุทธตัวอย่าง

- ผลงานที่สำคัญด้านพระพุทธศาสนา

- คุณธรรมที่ปรากฏของชาวพุทธตัวอย่าง

๑. ชื่อชาวพุทธตัวอย่าง : หม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัย ดิศกุล

๒. ประวัติความเป็นมาเบื้องต้นของชาวพุทธตัวอย่าง

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิสมัย ดิศกุล ประสูติเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๓๘

เป็นธิดาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ กับหม่อมเจื้อย ดิศกุล

เมื่อยังทรงพระเยาว์ได้เสด็จตามพระบิดาไปตรวจราชการ และตามเสด็จไปยุโรป
หลายประเทศ ได้รับความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับต่างประเทศ และทรงนำมาใช้
ให้ประโยชน์ต่อพระองค์เองและประเทศชาติ

๓. ผลงานที่สำคัญด้านพระพุทธศาสนา

๑. ทรงเป็นวิทยากรบรรยายพระพุทธศาสนา
๒. เป็นที่ปรึกษาของกลุ่มพุทธศาสตร์
๓. ทรงนิพนธ์หนังสือเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา คือ ศาสนคุณ เป็นหนังสือสอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก
๔. ทรงเป็นกรรมการบริหารและอุปนายกของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย
๕. ทรงร่วมกับคณะผู้แทนไทยไปประชุมก่อตั้งองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ณ กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา

๔. คุณธรรมที่ปรากฏของชาวพุทธตัวอย่าง

๑. เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้
๒. เป็นผู้ที่เอาพระทัยใส่ในพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

๕. การศึกษาเรื่องราวของชาวพุทธตัวอย่างที่แฝงด้วย ข้อคิดสำหรับการนำไปปฏิบัติตนมีความสำคัญอย่างไร

สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตในสังคมได้
อย่างสงบสุข

๖. ให้นักเรียนตอบในตารางตามประเด็นคำถามที่กำหนดให้ดังนี้

นักเรียนมีสิ่งที่ยากพัฒนาตนเอง ในตอนนี้คืออะไร	นักเรียนจะนำแบบอย่างของ หม่อมเจ้าพูนพิศมัย ดิศกุล ไปใช้ในการพัฒนาตนเองอย่างไร
.... (พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน)	.... (พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน) ....

คำถามชวนคิด

สิ่งสำคัญที่สุดที่ได้จากการศึกษา
เกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเป็นอะไร

สรุปบทเรียน

การศึกษาเรื่องราวและแนวทางการปฏิบัติตนของ
ชาวพุทธตัวอย่าง ทำให้ได้ข้อคิด ได้แนวทางการปฏิบัติตน
ที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดคุณลักษณะ
ที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุข

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๙

เรื่อง อริยสัจ ๔ (ทุกข์)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

